

ÚTMUTATÓ 1.

A SZELLEMI TULAJDON- KEZELÉSI SZABÁLYZATRÓL KÖZÉRTTHETŐEN

TECHNOLÓGIA TUDÁSÁTADÁS SOROZAT

1. Megszületett az ötlet, és az első kísérletek eredménye is ígéretes.

Első lépés: Disclosure

Törvény határozza meg, hogy a kutató munkakörén belül kifejlesztett innovatív ötletek hasznosítása a munkáltató – vagyis a kutatóintézet – joga. Ennek megfelelően a társadalmilag vagy gazdaságilag hasznosíthatónak gondolt ötleteket meg kell osztani a munkáltatóval. Ezt a folyamatot a világon szinte mindenhol „disclosure”-nek hívják, mi is így hivatkozunk rá. A szellemi tulajdon-kezelési szabályzatnak megfelelően minden kutatóintézetnek rendszeres jelleggel időpontot kell biztosítania, hogy a disclosure megtörténhessen.

De még mielőtt a kutató döntene, hogy az innovációt bemutatja...

...érdemes konzultálni a HunrenTech-el!

Nagyon gyakori, hogy ugyan az ötlet kiváló, de nem pontosan arra és úgy, ahogy azt a kutató elképzei. A HunrenTech munkatársai készséggel segítenek validálni az elképzelés helyességét a piaci lehetőségek feltárásával és versenytárselemzéssel, amely információk feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy megfelelő döntés szülessen a hasznosítással kapcsolatban.

2. A döntési folyamat – Disclosure

A disclosure formája az intézet akaratának megfelelően több féle lehet: szöveges ismertető, piacelemzés, prezentáció, Q&A, stb. A szabályzat előírása szerint, az intézet a disclosure-ra kötelezően meghívja a **HUNRENTECH**-et is.

Az intézet bizottságot állít össze, hogy eldönthesse, a disclosure-t követően kívánja-e az ötletet hasznosítani.

A disclosure-nak három kimenete lehet:

Az intézet hasznosítani kívánja az innovációt.

Az intézet nem kívánja hasznosítani az innovációt.

Sem az intézet, sem a HunrenTech nem kívánja hasznosítani az innovációt.

2.1 Amikor az intézet hasznosítani kívánja az innovációt

MÉRFÖLDKÖVEK

- 30 nap** Az intézetnek 30 napja van arra, hogy meg hozza a **DÖNTÉST**, kíván-e foglalkozni az innováció hasznosításával.
- 90 nap** Amennyiben az intézet élni kíván a jogával, úgy 90 napja van arra, hogy elkészítsen egy **HASZNOSÍTÁSI TERVET**.
- 18 hónap** A hasznosítási terv elkészítését követően 18 hónap alatt kell a tervet megvalósítani. Amennyiben ez nem történik meg, a hasznosítás joga visszaszáll a kutatóra.

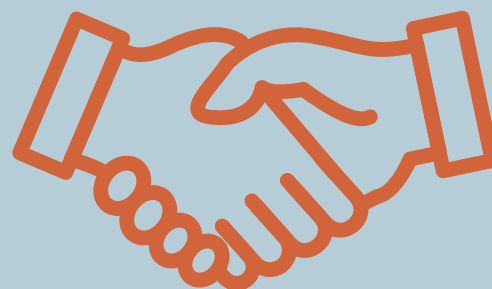

Az intézet dönthet úgy is, hogy a HunrenTech-el együttműködve kívánja hasznosítani az innovációt. Ilyen esetben is érvényes a fenti ütemezés.

2.2 Amikor az intézet nem kívánja hasznosítani az innovációt

Ebben az esetben a döntés joga visszaszáll a kutatóra.

- A kutató dönt, hogy a HunrenTech-el folytatja a fejlesztést, vagy saját maga próbálja meg - esetleg a kollégáival, vagy egy harmadik fél segítségét kéri.
- **Nagyon fontos** tudni, hogy a szabályzat szerint a HunrenTech nem kötelező partner, hanem csak egy lehetőség a kutatók számára!
- Amennyiben a HunrenTech a választott partner, úgy a HunrenTechnek is 90 napja van, hogy egy hasznosítási tervet elkészítse, és 18 hónapja, hogy azt végre is hajtsa.

2.3 Amikor sem az intézet, sem a HunrenTech nem kívánja hasznosítani az innovációt

Remélhetőleg erre csak extrém ritka esetekben kerül sor, de ez is egy elméleti lehetőség. Ebben az esetben a kutató teljes felhatalmazást kap, hogy az innovációt a saját elképzelései szerint fejlessze tovább, vagy elálljon a hasznosítástól.

3. Mi legyen a szabadalommal?

A disclosure-t megelőzően a kutató köteles szabadalmi ügyvivővel a tervezett fejlesztésről beszélni, és **újdonságkutatást** végezni. A HUN-REN Központ Szabadalmi Csoportja biztosítja ezen első konzultációval kapcsolatos költségeket és a szabadalmi ügyvivő hozzáférhetőségét.

Nagyon gyakori, hogy az innovatív ötlet egy pályázat vagy egyéb kooperáció keretei között születik meg, és a pályázatban más kutatók vagy kutatóintézetek is részt vettek/vesznek. Minden ilyen esetben szükséges minden érdekelt féllel egy ügyvéd által ellenjegyzett szerződést kötni a hasznosítással kapcsolatos kérdésekről. Enélkül nem szabad elkezdni semmiféle hasznosítással kapcsolatos fejlesztést! – a HunrenTech igény esetén segíteni tud szabadalmi kérdésekben jártas ügyvédi iroda kiválasztásában.

4. A fejlesztés eljutott abba a stádiumba, ahol már külső fél bevonása is szükséges

Leegyszerűsítve a folyamatot, két lehetőség merül fel:

- (A) technológia transzfer,
- (B) Spin-off, startup cég alapítása.

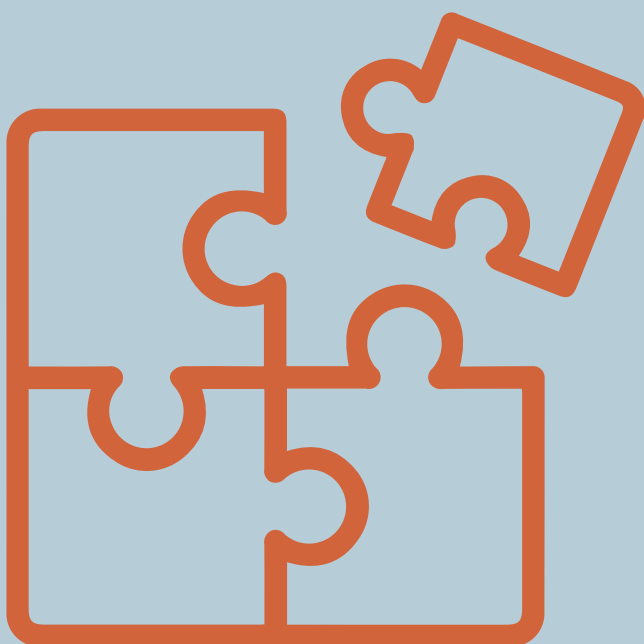

A. Technológiai transzfer

Ideális esetben a fejlesztés egy ponton túl nem igényli tovább a kutató felügyeletét, átadható harmadik félnek, az ott működőképes.

Más esetben az innováció további fejlesztéseket igényel, azonban a kutató szeretne kutató maradni, nem kíván mással foglalkozni, és átadja a tovább-fejlesztést.

A fenti esetekben a megoldás a **technológiai transzfer** eszköze: A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a felhasználó vagy továbbfejlesztő megvásárolja – licenceli – az innovációval kapcsolatos további hasznosítási jogokat, és a saját kezébe veszi annak további sorsát.

B. Spin-off, startup cég alapítása

Amennyiben a fejlesztés már olyan fázisban van (TRL 5–6+), hogy az innováció további kockázatát egy későbbi haszon reményében már külső szereplők is merik vállalni, úgy célszerű a fejlesztésre vállalkozást alapítani.

A **spin-off** vállalkozások definíció szerint a **tudományos műhelyben létrejött innovatív elképzelések továbbfejlesztésére vagy hasznosítására létrejövő vállalkozások**.

Az is előfordulhat, hogy ugyan nem közvetlenül a tudományos eredmény hasznosítására jön létre a vállalkozás, hanem a kutatócsoport olyan professzionális, a piac által nagyra értékelt készségeket fejlesztett ki a kutatásai során, amelyekre szintén érdemes vállalkozást alapítani. Például egy kutatócsoport a saját kutatásaihoz az AI használatát olyan szintre emelte, amelyért piaci szereplők nagyon szívesen áldoznának komoly összegeket. Ez esetben a kutatócsoportnak célszerű olyan startup céget indítani, amely a piaci igényeket kielégíti, és az adott tevékenységre fókuszál.

5. Kik a tulajdonosai a spin-off vagy startup vállalkozásoknak?

A szellemi tulajdon-kezelési szabályzatban foglaltak szerint, a létrejövő vállalkozásokban – spin-off és startup – kötelező a HUN-REN tulajdoni hányad, amelytől eltekinteni nem lehet. Ez a tulajdoni hányad tudományterületenként változik a szabályzatban lefektetett mértékben, de legfeljebb 20%. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a spin-off társaság tulajdonosai a kutató(k), a befektető(k) és a HunrenTech, mivel utóbbi gyakorolja a HUN-REN intézetek tulajdonosi jogait, amelyet megállapodás rögzít.

6. Ha az innováció hasznosítása bevételt termel, abból kik részesednek?

Hol keletkezhetnek egyáltalán bevételek? Technológiai transzfer esetében többnyire elképzelhető egy úgynevezett upfront fee, majd pedig a royalty, amely a bevétel bizonyos százaléka (3–8%), de létezhet mérföldkövekhez köthető és egyéb kifizetés is, a szerződés függvényében. Spin-off cégek esetében elképzelhető osztalék vagy tulajdonrész értékesítés. Ami a legfontosabb: a szabályzat értelmében **minden esetben a nettó bevétel első 150 000 eurója a kutatót illeti meg**. Ezen összeg fölött a fennmaradó összeg a következők szerint oszlik meg:

- további ⅓ rész a kutatóé,
- ⅓ rész a kutatóintézeté,
- ⅓ rész a Hunrenteché.

PÉLDA 1.

Vegyünk példának egy spin-off vállalkozást, amelynek 40%-ban tulajdonosa(i) a kutató(k), összesen 45%-ban a befektetők, és 15%-ban a Hunrentech.

Ha a vállalkozást egy multinacionális cég 2 millió euróért felvásárolja, akkor a kutató(ka)t a következő összegek illetik meg:

KUTATÓ(K) TULAJDONI
HÁNYADA UTÁNI KIFIZETÉS
2 000 000 € X 0.40 =

800 000 €

HUNRENTech TULAJDONI
HÁNYAD UTÁNI KIFIZETÉS
ALAPJÁN

2 000 000 € X 0.15 = 300 000 €

EBBŐL

150 000 € + (300 000 € - 150 000 €) / 3 = 50 000 €

ÖSSZESEN

200 000 €

PÉLDA 2.

A kutatócsoport licencbe ad egy fejlesztést, amelyért az iparvállalat fizet 100 000 € upfront fee-t, majd negyedévente 5% royalty-t a bevételek után két évig:

UPFRONT: 100 000 €

Q1Y1: 5 000 EUR Q2Y1: 8 000 EUR
Q3Y1: 10 000 EUR Q4Y1: 15 000 EUR
Q1Y2: 22 000 EUR Q2Y2: 40 000 EUR
Q3Y2: 60 000 EUR Q4Y2: 80 000 EUR

ÖSSZESEN

340 000 €

EBBŐL A KUTATÓT ILLETI MEG

150 000 € + (340 000 € - 150 000 €) / 3 =

213 000 €